

UCHWAŁA Nr XXX/.../2022
RADY POWIATU W WĄBRZEŹNIE

z dnia 31 marca 2022 r.

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2026

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 528 i 583) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zobowiązuje powiaty do opracowania i realizacji powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1.

Proponowany Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2026 został skonsultowany z realizatorami programu określonymi w niniejszym programie i zaakceptowany zgodnie z podjętą Uchwałą Nr 135/253/2022 przez Zarządu Powiatu z dnia 1 marca 2022 w sprawie przeprowadzenia konsultacji z mieszkańcami Powiatu Wąbrzeskiego.

Wobec powyższego zasadne jest podjęcie przez Radę Powiatu w Wąbrzeźnie niniejszej Uchwały.

*Załącznik do Uchwały Nr XXX/.../2022
Rady Powiatu w Wąbrzeźnie
z dnia ... 2022 r.*

**POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
W POWIECIE WĄBRZESKIM NA LATA
2022-2026**

Opracowanie:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie

Wąbrzeźno, luty 2022 r.

Spis treści

I. Wstęp.....	3
II. Przemoc - słownik pojęć oraz charakterystyka zjawiska.	3
III. Postępowanie wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	6
IV. Postępowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.	6
V. Podstawa prawna	7
VI. Pomoc rodzinie w sytuacji przemocy – wybrane rozwiązania.	8
VII. Zjawisko przemocy na terenie Powiatu Wąbrzeskiego	10
VIII. Odbiorcy programu	19
IX. Cele programu	20
X. Realizatorzy programu.....	23
XI. Finansowanie programu	24
XII. Monitoring i ewaluacja programu	24

I. Wstęp

Podstawową komórką społeczną, która pełni najważniejszą rolę w życiu człowieka jest rodzina. To rodzina daje poczucie akceptacji, bezpieczeństwa, przynależności, szacunku, miłości, pomaga w przezwyciężeniu trudności, dba o prawidłowy rozwój każdego jej członka.

Wszelkie dysfunkcje w codziennym funkcjonowaniu rodziny wpływają na nią destrukcyjnie, są źródłem niepowodzeń, cierpienia jej poszczególnych członków.

Niestety współczesna rodzina coraz częściej nie wywiązuje się ze swoich zadań. Dla wielu ludzi dom rodzinny nie stanowi bezpiecznej przystani, ale jest miejscem gdzie doświadczają się bólu, cierpienia, przemocy.

Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest zadaniem własnym powiatu wynikającym z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249). Opracowanie nowego dokumentu jest podyktowane wpływem perspektywy czasowej, na którą został uchwalony w/w Program. Dokument jest kontynuacją kierunków działań wyznaczonych w latach poprzednich, jednocześnie uwzględnienia aktualne uwarunkowania oraz potrzeby. Jest kontynuacją działań mających na celu zarówno zwrócenie uwagi społeczności lokalnej na zjawisko przemocy w rodzinie, ochronę i pomoc osobom dotkniętym przemocą, ale także podejmowanie odpowiednich działań wobec sprawców oraz zwiększenie profesjonalizmu służb społecznych w udzielaniu pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

Program wpisuje się w założenia Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022, Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2026 oraz Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2021–2030.

II. Przemoc - słownik pojęć oraz charakterystyka zjawiska

Według ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) zgodnie z art. 2 pkt 2 „przez przemoc należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”.

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia podaje, iż „przemoc to intencjonalne działanie lub zaniechanie jednej osoby wobec drugiej, które wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, powodując cierpienia i szkody oraz wyróżnia 4 podstawowe kryteria rozpoznawania zjawiska przemocy domowej:

- 1) jest to intencjonalne działanie lub zaniechanie działania;
- 2) jedna osoba ma wyraźną przewagę nad drugą;
- 3) działanie lub zaniechanie jednej osoby narusza prawa i dobra osobiste drugiej;
- 4) osoba wobec której stosowana jest przemoc, doznaje cierpienia i szkód fizycznych i psychicznych”.

Natomiast Światowa Organizacja Zdrowia formułuje definicję przemocy, zgodnie z którą jest to „celowe użycie siły fizycznej, zagrażające lub rzeczywiste, przeciwko sobie, komuś innemu, lub przeciwko grupie lub społeczeństwu, co powoduje lub jest prawdopodobne, że spowoduje zranienie, fizyczne uszkodzenie i śmierć, ból fizyczny, zaburzenie rozwoju lub deprawację”.

Wyróżniamy następujące formy przemocy:

1. Przemoc psychiczna/emocjonalna: jest podstawą wszelkich form przemocy. Polega na wywieraniu presji na osobę w celu sprawowania nad nią kontroli i podporządkowania jej swojej woli. Jej istotą jest naruszenie godności osobistej. Stanowi podstawę wszelkich innych form przemocy i zazwyczaj z nimi współwystępuje. Przykładem mogą być: wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów i planów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna poprzez kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, uniemożliwianie schronienia, degradacja werbalna czyli wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb i wulgaryzmów, straszenie zastosowaniem siły.

2. Przemoc fizyczna: polega na naruszeniu nietykalności cielesnej lub niesie takie ryzyko, np.: popychanie, odpychanie, obezwładnianie, bicie otwartą ręką i pięściami, policzkowanie, szczypanie, gaszenie papierosów na ciele, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, szarpanie, np. za włosy lub uszy, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.

3. Przemoc seksualna: dotyczy sfery seksualnej, jej celem jest poniżenie drugiej osoby, odebranie jej godności, polega na naruszeniu intymności. To zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowania aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Występuje wówczas przymus, by osobę skłonić do preferowanego zachowania, np.: gwałt, molestowanie seksualne, wymuszanie pożycia, obmacywanie, dotykanie intymnych części ciała, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, uwagi i żarty o charakterze seksualnym, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, przymuszanie do oglądania treści o charakterze seksualnym lub pornograficznym, itp.

4. Przemoc ekonomiczna: dotyczy sfery materialnej, polega na celowym niszczeniu własności, pozbawianiu środków, m.in. uniemożliwianiu podjęcia pracy zarobkowej i wymuszaniu pracy nieodpłatnej, odbieraniu zarobionych pieniędzy, niszczeniu rzeczy, zabieraniu pieniędzy, ograniczaniu dostępu do zasobów rodziny, w przypadku wspólnej firmy na nieopłacaniu składek, ubezpieczeń i niewypłacaniu zarobionych pieniędzy, wymaganiu, by sprawozdawać się z każdej wydanej złotówki, pozbawieniu informacji na temat stanu majątku rodziny, zaciąganiu kredytów i pożyczek na wspólne konto, zmuszaniu do spłacania długów, sprzedawaniu rzeczy osobistych bądź wspólnych bez uzgodnienia, itp.

5. Zaniedbanie: dotyczy naruszenia obowiązku opieki ze strony najbliższych. Jego istotą jest niezaspokojenie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych drugiego człowieka. Odnosi się do dzieci, osób starszych czy osób z niepełnosprawnością lub chorych, których dobry stan wymaga opieki ze strony domowników. Polega m.in. na braku zainteresowania potrzebami innej osoby, świadomym ich ignorowaniu, pozbawianiu środków na utrzymanie, pozbawianiu jedzenia, ubrania,

schronienia, braku pomocy w chorobie, nie udzielaniu pomocy, uniemożliwianiu dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.¹

Bardzo często zachowania przemocowe powtarzają się i pojawiają się w określonym schemacie trzech faz. Są to tzw. cykle przemocy w rodzinie.

1. Faza narastania napięcia: zwiastuje ona, że „coś” się wydarzy. Między członkami rodziny pojawia się napięcie, dochodzi do konfliktów, sprzeczek, kłótni. Najczęściej osoba doświadczająca przemocy stara się rozładować to napięcie: unika sprzeczek, spełnia wszystkie oczekiwania, unika kontaktu i nie wchodzi w konfrontacje. To powoduje, że sprawca przemocy staje się jeszcze bardziej drażliwy, unosi się gniewem oraz ma pretensje.

2. Faza ostrej przemocy (wybuchu): niejednokrotnie potrafi ją wywołać drobiazg. Jak podaje PARPA: „nagromadzone emocje często wywołują zachowania, których siła i rozmiar jest nieadekwatny do przyczyny, która je spowodowała i niejednokrotnie mają z nią niewiele wspólnego”. Osoba doświadczająca przemocy – choć czuje silny lęk i strach – nabiera motywacji do szukania pomocy. Broni się, niejednokrotnie wzywa policję, podejmuje działania, by zadbać o siebie i rodzinę tu i teraz oraz takie, które mają zabezpieczyć ją przed powtórzeniem się sytuacji. Dochodzi do rozładowania napięcia.

3. Faza miodowego miesiąca: sprawca przemocy dostrzega rozmiar szkód, które spowodował i obawiając się konsekwencji swojego zachowania wykazuje skruchę. Przeprasza, obiecuje poprawę, usprawiedliwia się. Jednocześnie staje się opiekuńczy, troskliwy, zajmuje się domem, poświęca czas rodzinie i wyznaje miłość. Osoba doświadczająca przemocy zaczyna wierzyć, że będzie to trwała zmiana zachowania, w związku z czym wybacza i wycofuje się z wszelkich podjętych działań (cofa zeznania na policji, rezygnuje ze złożenia dokumentów rozwodowych itp.). Po jakimś czasie znów zaczyna rodzić się napięcie.

Za każdym kolejnym razem faza miesiąca miodowego jest coraz krótsza, natomiast zachowania sprawcy przemocy coraz bardziej brutalne.

Mechanizm ten utrzymuje ludzi w niezwykle specyficznej relacji i sprawia, że niemożliwa jest skuteczna ochrona przeciwko przemocy. Fakt bowiem, że (co charakterystyczne dla ofiar przemocy) osoby poszkodowane milczą i wycofują się z poszukiwania pomocy, wzmacnia w sprawcach przemocy poczucie bezkarności².

Przemoc w rodzinie jest wskazywana jako zjawisko o dużym stopniu szkodliwości, zwłaszcza dla jej ofiar. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, powoduje również dotkliwe szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia.

Należą do nich:

- 1) rozchwianie emocjonalne (osoby doświadczające przemocy nie wiedzą czego chcą, zmieniają zeznania, ochraniają sprawców);
- 2) zaburzenia natury psychologicznej (depresja, niepokój, wybuchy płaczu i śmiechu, reakcje lękowe);
- 3) zespół zaburzeń stresu pourazowego (PTSD) - jego powstaniu sprzyjają sytuacje zewnętrzne w których człowiek narażony jest na utratę życia czy zdrowia lub gdy obserwuje zranienie, zagrożenie życia czy nagłą śmierć bliskich osób. Kryteria rozpoznania PTSD to: wystąpienie silnie urazowego wydarzenia; powracające przeżywanie urazu we wspomnieniach, snach, uczuciach, sytuacjach przypominających wydarzenie; niewrażliwość na otoczenie, specyficzne odrętwienie emocjonalne, skłonność do izolacji, poczucie wyobcowania, unikanie wszystkiego, co może przypominać przeżyty

¹ www.niebieskalinia.pl (dostęp w dniu 18.02.2022 r.)

² <https://stopuzaleznieniom.pl/artykuly/przemoc-w-rodzinie/cykle-przemocy-w-rodzinie/> (dostęp w dniu 18.02.2022 r.).

wstrząs; nadmierne pobudzenie, lęk, przewrażliwienie, trudności z koncentracją, niekontrolowane wybuchy złości;

4) proces wiktylizacji - zmienia poczucie tożsamości maltretowanej osoby, która traci podstawowe poczucie bezpieczeństwa, traci zaufanie do siebie i zaczyna wycofywać się z życia, izolować od innych;

5) wtórne zranienie - spowodowane niewłaściwymi reakcjami otoczenia społecznego. Inni ludzie z powodu ignorancji, zmęczenia lub bezradności, dodatkowo ranią maltretowaną osobę (obwiniają ją, naznaczają negatywnymi określeniami).

Osoba wobec której stosowana jest przemoc przystosowuje się do roli ofiary, przestaje się bronić, traci nadzieję i poczucie godności. Jeżeli nie otrzyma ona stosownej pomocy - jej szanse na wyrwanie się z pułapki przemocy i uratowanie się są niewielkie.

III. Postępowanie wobec osób dotkniętych przemocą w rodzinie

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Interwencja w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”. Niebieska Karta jest dokumentem wypełnianym przez uprawnione do tego służby, czyli policję, komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, oświatę, służbę zdrowia, pomoc społeczną, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. „Niebieska Karta” służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą.

IV. Postępowanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Sprawcą przemocy, czyli osobą stosującą przemoc, jest częściej mężczyzna (92%-95%) niż kobieta (8%-5%). Z badań psychologów wynika, że zaledwie 10% tych osób zachowuje się tak na skutek choroby psychicznej, np. manii czy schizofrenii lub jest przejawem zaburzonej osobowości, np. dys socjalnej.

Osoby stosujące przemoc za podstawę relacji międzyludzkich uznają układ dominacji, jedna osoba ma władzę, a druga ma się jej podporządkować. Sprzyja temu tradycyjna męska rola macho, którą te osoby często przyjmują. Na zewnątrz prezentują się jako silne, sprawcze, czasem dominujące i bezkompromisowe lub jako dusze towarzystwa, które manipulując otoczeniem potrafią zjednać sobie ludzi. Wewnątrz, za dużym poziomem agresji, kryje się również duży poziom lęku. Rozbudowany jest

u tych osób system uzasadnienia stosowanej przemocy. Opiera się na wielu mechanizmach obronnych – np. na racjonalizacji, wypieraniu, zaprzeczaniu i projekcji³.

Zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie stosuje się przewidziane w w/w ustawie środki, mające na celu zapobieganie ich kontaktowaniu się z osobami pokrzywdzonymi oraz oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Zgodnie ze wskazaniem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie koniecznym jest realizacja programów psychologiczno-terapeutycznych dla sprawców przemocy w rodzinie. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy daje również możliwość odebrania dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie. Ustawa z dnia 30 kwietnia 2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw, wprowadziła do polskiego systemu prawnego możliwość natychmiastowego izolowania osób stosujących przemoc domową od ich ofiar.

Zapisy zawarte w kodeksach uzupełniają te możliwe działania o wszczęcie postępowania karnego, poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego oraz zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu lub leczeniu uzależnień. Rodzaje działań, jakie podejmowane są w stosunku do osób, które stosują przemoc, określone są też w procedurze „Niebieskiej Karty”, a także zapisane są w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

V. Podstawa prawna

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie określają następujące akty prawne:

- 1) Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.;
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249);
- 3) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 ze zm.);
- 4) Ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2022 r., poz. 447);
- 5) Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.);
- 6) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz.U. z 2021 r., poz.2345 ze zm.);
- 7) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Postępowania Karnego (Dz. U. z 2021 poz.534 ze zm.);
- 8) Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks Rodzinny i Opiekuńczy (Dz.U. z 2020 r., poz. 1359);
- 9) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245);
- 10) Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2022 – przyjęty Uchwałą nr 183 Rady Ministrów z dnia 21 grudnia 2021 r.;
- 11) Wojewódzki Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2021-2026 – przyjęty Uchwałą Nr 1/39/21 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 stycznia 2021 r.;
- 12) Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2021-2030.

---

³ <https://www.niebieskalinia.pl/o-zjawisku-przemocy/o-sprawcach-przemocy> (dostęp w dniu 18.02.2022 r.).

VI. Pomoc rodzinie w sytuacji przemocy – wybrane rozwiązania

Działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie powinny opierać się na kompleksowej pomocy, to znaczy skierowanej zarówno do osoby doświadczającej przemocy, jak i osoby stosującej przemoc, w celu zatrzymania, zakończenia przemocy.

Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie wprowadziła rozwiązania w pracy zarówno z osobą doznającą przemocy, jak i ze sprawcą przemocy, w tym:

- 1) procedurę „Niebieskiej Karty”;
- 2) utworzenie zespołów interdyscyplinarnych;
- 3) utworzenie grup roboczych;
- 4) prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej;
- 5) tworzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia;
- 6) tworzenie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie.

Jednym z rozwiązań jest wprowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”, która jest podstawą podjęcia interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” nie wymaga zgody osoby dotkniętej przemocą w rodzinie. Procedura ta określa sposób postępowania pracowników socjalnych, funkcjonariuszy policji, przedstawiciela ochrony zdrowia, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przedstawiciela oświaty w sytuacjach uzasadnionego podejrzenia przemocy w rodzinie lub zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Przedstawiciele powyższych instytucji współpracują ze sobą i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego.

Zespół Interdyscyplinarny - to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą, a podmiotami świadczącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia;
- 6) organizacji pozarządowych;
- 7) służby kuratorskiej.

W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić prokuratorzy i przedstawiciele innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Na pierwszym posiedzeniu zespołu wybierany jest, spośród jego członków, przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego.

Grupa robocza - zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze, których celem i zadaniem jest rozwiązywanie problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. W skład grup roboczych wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) policji;
- 4) oświaty;

5) ochrony zdrowia.

W skład grup roboczych mogą wchodzić także kuratorzy sądowi oraz przedstawiciele innych podmiotów, będący specjalistami w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych. Zadaniem grup roboczych są w szczególności:

- 1) opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;
- 2) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- 3) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie uczestniczą w posiedzeniach Zespołów Interdyscyplinarnych oraz grup roboczych funkcjonujących na terenie gminy Wąbrzeźno oraz Ryńsk.

Do zadań własnych powiatu należy prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.

Jak wskazuje art. 47 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej interwencja kryzysowa stanowi zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. Celem interwencji kryzysowej jest przywrócenie równowagi psychicznej i umiejętności samodzielnego radzenia sobie, a dzięki temu zapobieganie przejściu reakcji kryzysowej w stan chronicznej niewydolności psychospołecznej. Interwencją kryzysową obejmuje się osoby i rodziny bez względu na posiadany dochód. W ramach interwencji kryzysowej udziela się natychmiastowej specjalistycznej pomocy psychologicznej, a w zależności od potrzeb - poradnictwa socjalnego lub prawnego, w sytuacjach uzasadnionych - schronienia do 3 miesięcy.

Osoby będące w sytuacjach kryzysowych korzystają ze wsparcia Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Wąbrzeźnie, który działa w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy, korzystając z możliwości poradnictwa psychologicznego.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku reguluje standard usług świadczonych przez *Specjalistycznych Ośrodków Wsparcia (SOW)* dla ofiar przemocy w rodzinie oraz kwalifikacje osób zatrudnionych w tych ośrodkach. W rozporządzeniu określono poziom usług świadczonych dla ofiar przemocy w rodzinie w zakresie interwencyjnym, terapeutyczno-wspomagającym, potrzeb bytowych ofiar, o ile spełniają one odpowiednie kryteria dochodowe. Rozporządzenie przewiduje, jakie kwalifikacje powinni mieć pracownicy SOW na stanowisku: psychologa, pedagoga, pracownika socjalnego, terapeuty, prawnika, lekarza, pielęgniarki oraz ratownika medycznego. W województwie kujawsko-pomorskim Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia funkcjonują w Tucholi, Jaksicach oraz Włocławku.

Powyższe rozporządzenie reguluje także wprowadzone przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy oddziaływania korekcyjno-edukacyjne. Celem tych działań ma być powstrzymanie osoby stosującej przemoc przed dalszym stosowaniem przemocy. Zasadniczą część programu stanowią:

- 1) rozpoznawanie i zmiana systemu przekonań i postaw osobistych – program powinien tworzyć okazję obserwowania, refleksji dotyczących osobistego systemu przekonań, postaw oraz nastawień, które wzmacniają stosowanie przez nich przemocy. Właściwe jest promowanie wartości i postaw, które stanowią konstruktywną alternatywę do przemocowych wartości i postaw;
- 2) oddziaływania edukacyjne – mające na celu dostarczenie informacji o dynamice, etiologii i procesie powstania wzorców zachowań z użyciem przemocy;

3) zmiany behawioralno-poznawcze – możliwość zmiany dotychczasowego sposobu myślenia oraz zachowań w relacji z osobami bliskimi, przy uwzględnieniu takich wartości jak: szacunek i życzliwość wobec osób bliskich.

Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przewiduje także wprowadzenie *programów psychologiczno-terapeutycznych* wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego podjął uchwałę w sprawie przyjęcia programu pn. Program psychologiczno-terapeutyczny <Ku mocy>. Samorząd województwa posiada majątkowe prawa autorskie do w/w programu i na wniosek jednostki szczebla powiatowego może udostępnić licencję na jego realizację. Program jest narzędziem oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Do programu w/w osoby mogą zgłaszać się dobrowolnie lub zostać skierowane przez instytucje. W programie mogą uczestniczyć osoby, które ukończyły Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie lub inną formę terapii np. uzależnień, psychologiczną itp. Program może przyjąć formę zarówno sesji indywidualnych jak i grupowych.

VII. Zjawisko przemocy na terenie Powiatu Wąbrzeskiego

Powiat Wąbrzeski położony jest w Województwie Kujawsko-Pomorskim, w jego skład wchodzi 5 gmin. Łączna liczba mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego wynosi 34 194 (stan na dzień 31.12.2019 r. Dane BDL-GUS).

Na terenie gmin funkcjonują Ośrodki Pomocy Społecznej, Zespoły Interdyscyplinarne. W gminach funkcjonują punkty konsultacyjno-informacyjne m.in. dla rodzin doświadczających przemocy, sprawców przemocy. Mieszkańcy gminy Płużnica doświadczający przemocy mogą korzystać z Mieszkania Chronionego. Wsparciem rodziny doświadczające przemocy otacza również Wąbrzeskie Centrum Profilaktyki Terapii i Integracji Społecznej. W strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie funkcjonuje Ośrodek Interwencji Kryzysowej w ramach, którego mieszkańcy Powiatu Wąbrzeskiego korzystają z poradnictwa psychologicznego.

W celu zdiagnozowania zjawiska przemocy poniżej zostały przedstawione dane uzyskane z Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Wąbrzeskiego, Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Wąbrzeskiego, Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie Sądu Rejonowego w Wąbrzeźnie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie za lata 2018-2020. Należy wziąć pod uwagę fakt, że statystyki wszystkich służb zajmujących się problematyką przemocy opierają się wyłącznie na zgłoszonych przypadkach stosowania przemocy. Dane przedstawione poniżej są więc danymi cząstkowymi, które obrazują tylko odsetek tego zjawiska, gdyż nie uwzględniają sytuacji nie zgłoszonych.

Tabela nr 1. Liczba rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie na terenie Powiatu Wąbrzeskiego w latach 2018-2020.

	Gmina Wąbrzeźno			Gmina Ryńsk			Gmina Książki			Gmina Dębowa Łąka			Gmina Płużnica			Łączna liczba			
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	
Liczba rodzin dotkniętych przemocą	40	54	52	27	23	30	10	9	10	2	5	6	9	14	17	88	105	115	
Liczba rodzin, w których występuje problem z nadużywaniem alkoholu	14	23	17	12	12	17	4	5	4	1	2	2	25	17	21	56	59	61	
Ilość zawiadomień do Prokuratury w związku z podejrzeniem występowania przemocy w rodzinie	0	0	0	13	9	7	1	2	2	1	0	0	0	1	1	15	12	10	

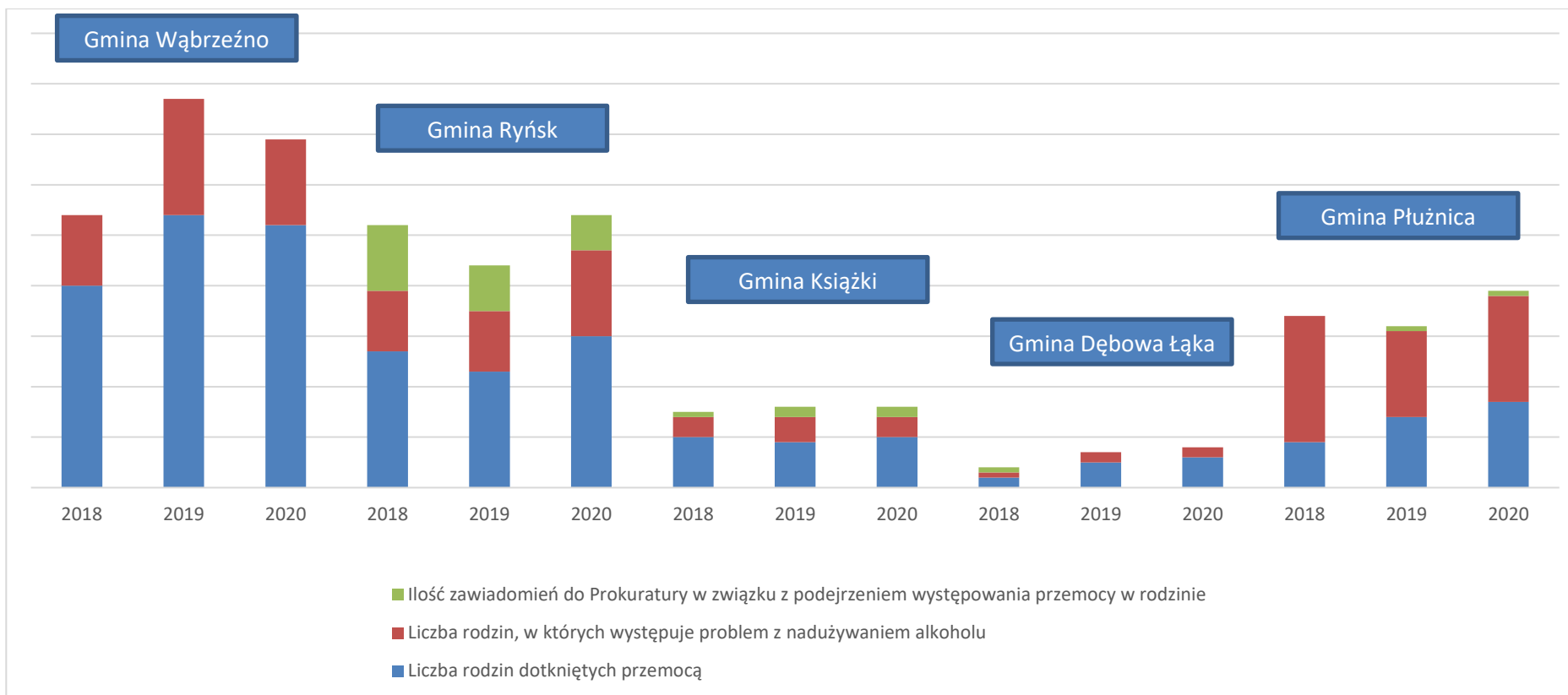
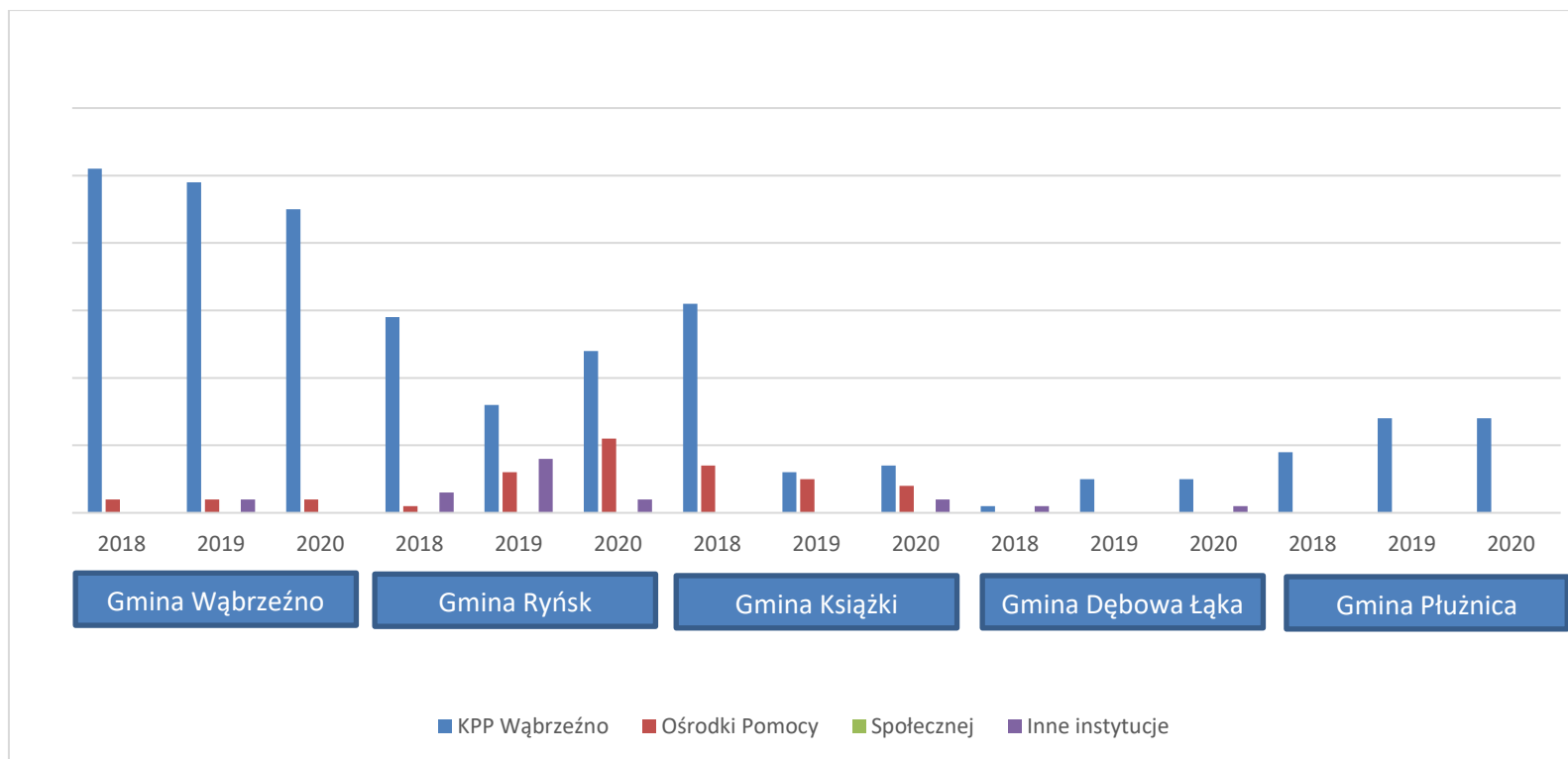

Tabela nr 2. Liczba założonych „Niebieskich Kart” na terenie Powiatu Wąbrzeskiego w latach 2018-2020.

Liczba założonych „Niebieskich Kart” w tym:	Gmina Wąbrzeźno			Gmina Ryńsk			Gmina Książki			Gmina Dębowa Łąka			Gmina Płużnica			Łączna liczba Niebieskich Kart		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020	2018	2019	2020
KPP Wąbrzeźno	51	49	45	29	16	24	31	6	7	1	5	5	9	14	14	121	90	95
Ośrodki Pomocy Społecznej	2	2	2	1	6	11	7	5	4	0	0	0	0	0	0	10	13	17
Inne instytucje	0	2	0	3	8	2	0	0	2	1	0	1	0	0	0	4	10	5
RAZEM	53	53	47	33	30	37	38	11	13	2	5	6	9	14	14	135	113	117

Jak wynika z informacji uzyskanych z Ośrodków Pomocy Społecznej i Zespołów Interdyscyplinarnych z terenu Powiatu Wąbrzeskiego w roku 2018 założono ogółem 135 „Niebieskich Kart”, w roku 2019 113, natomiast w roku 2020, 117. Większość „Niebieskich Kart” założona została przez funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie tj. 121 w roku 2018, 90 w roku 2020 oraz 95 w roku 2020.

Tabela nr 3. Liczba posiedzeń Zespołów Interdyscyplinarnych oraz Grup roboczych w Powiecie Wąbrzeskim w latach 2018-2020.

Gmina	Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego			Posiedzenia Grup Roboczych		
	2018	2019	2020	2018	2019	2020
Rok						
Gmina Wąbrzeźno	4	4	4	361	601	411
Gmina Ryńsk	4	4	1	132	94	67
Gmina Płużnica	4	4	3	4	6	5
Gmina Książki	4	4	3	41	28	18
Gmina Dębowa Łąka	6	10	12	6	10	12
RAZEM	22	26	23	544	739	513

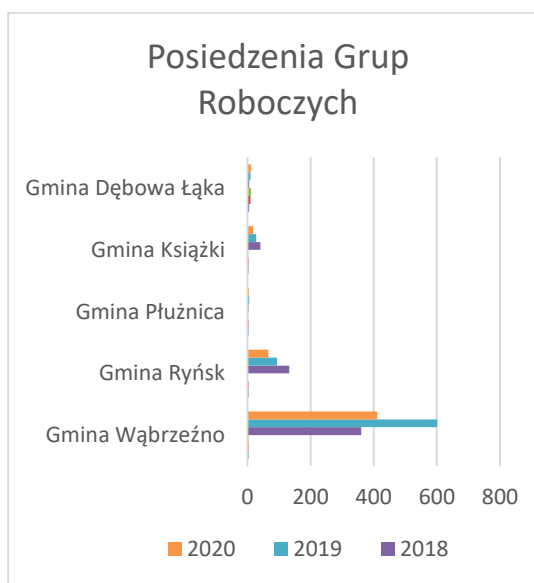
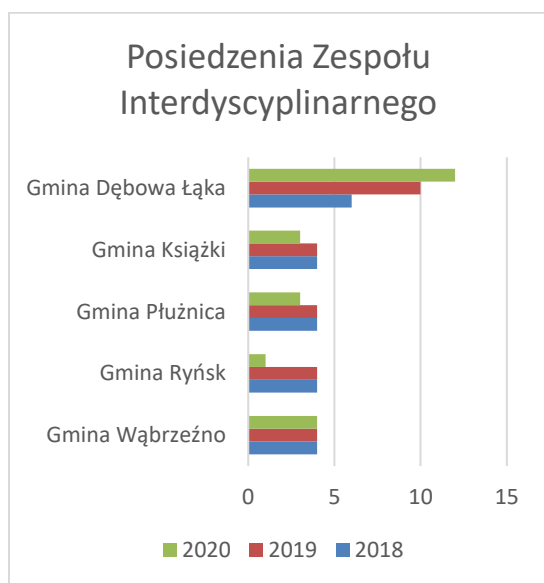

Tabela nr 4. Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej.

Liczba pokrzywdzonych w wyniku przemocy domowej	2018	2019	2020
	OGÓŁEM		
	118	101	102
	W TYM LICZBA:		
KOBIET	92	82	82
MĘŻCZYŹN	23	17	14
MAŁOLETNICH	3	2	6
Liczba sprawców przemocy domowej	OGÓŁEM		
	118	101	102
	W TYM LICZBA:		
KOBIET	6	4	5

MĘŻCZYŹN	112	97	97
MAŁOLETNICH	0	0	0
Liczba sprawców przemocy domowej pod wpływem alkoholu	OGÓŁEM		
	65	101	102
	W TYM LICZBA:		
KOBIET	0	1	0
MĘŻCZYŹN	65	53	43
MAŁOLETNICH	0	0	0

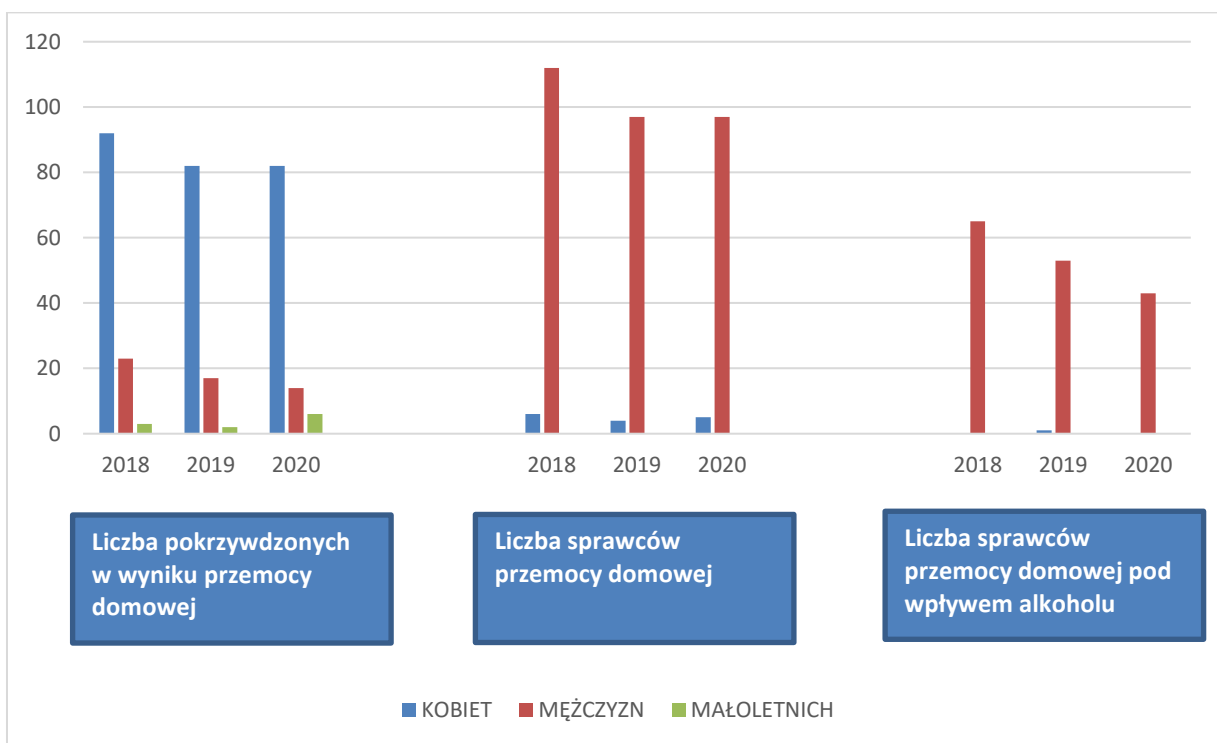

Tabela nr 5. Ilość prowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie.

Ilość przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie	Rok		
	2018	2019	2020
	118	101	102

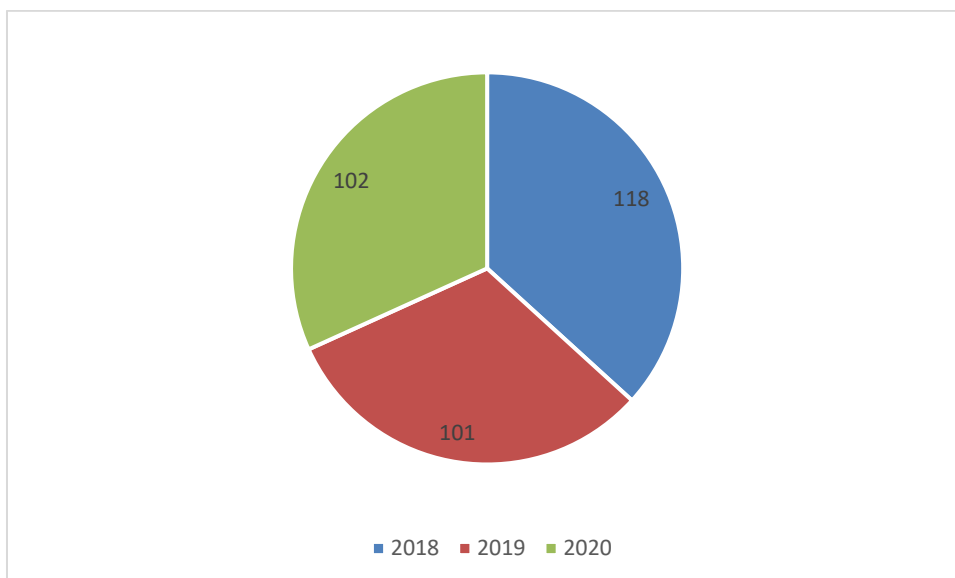
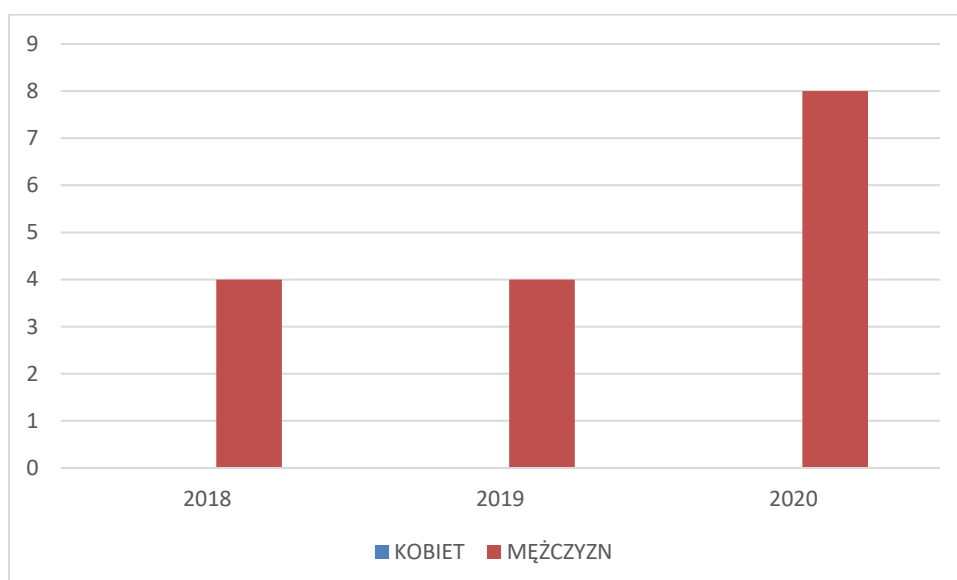

Tabela 6. Liczba zatrzymanych sprawców przemocy.

Liczba zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie	Rok		
	2018	2019	2020
	Ogółem		
	4	4	8
	W tym:		
Kobiet	0	0	0
Mężczyzn	4	4	8

Jak wynika z danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Wąbrzeźnie liczba przeprowadzonych interwencji domowych dotyczących przemocy w rodzinie oraz liczba ofiar przemocy w latach 2018-2020 kształtuje się na podobnym poziomie. Większość ofiar przemocy

w rodzinie to kobiety, natomiast zdecydowana większość sprawców przemocy w rodzinie to mężczyźni. Wśród zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie 100 % stanowią mężczyźni.

Tabela nr 7. Rodzaj środków karnych, probacyjnych i innych oddziaływań zastosowanych przez Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie wobec sprawców przemocy.

FORMA	ROK		
	2018	2019	2020
Nakaz powstrzymywania się od nadużywania alkoholu	3	1	0
Nakaz poddania się leczeniu odwykowemu	1	1	0
Nakaz uczestnictwa w programach korekcyjno- edukacyjnych	1	1	0
Nakaz powstrzymania się od przebywania w określonych środowiskach lub miejscach	0	0	0
Nakaz powstrzymania się od zbliżania do pokrzywdzonego	0	2	2
Nakaz opuszczania lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym	2	0	1
Kara ograniczenia wolności	2	7	0
Kara pozbawienia wolności	9	1	0
Kara grzywny	0	0	0

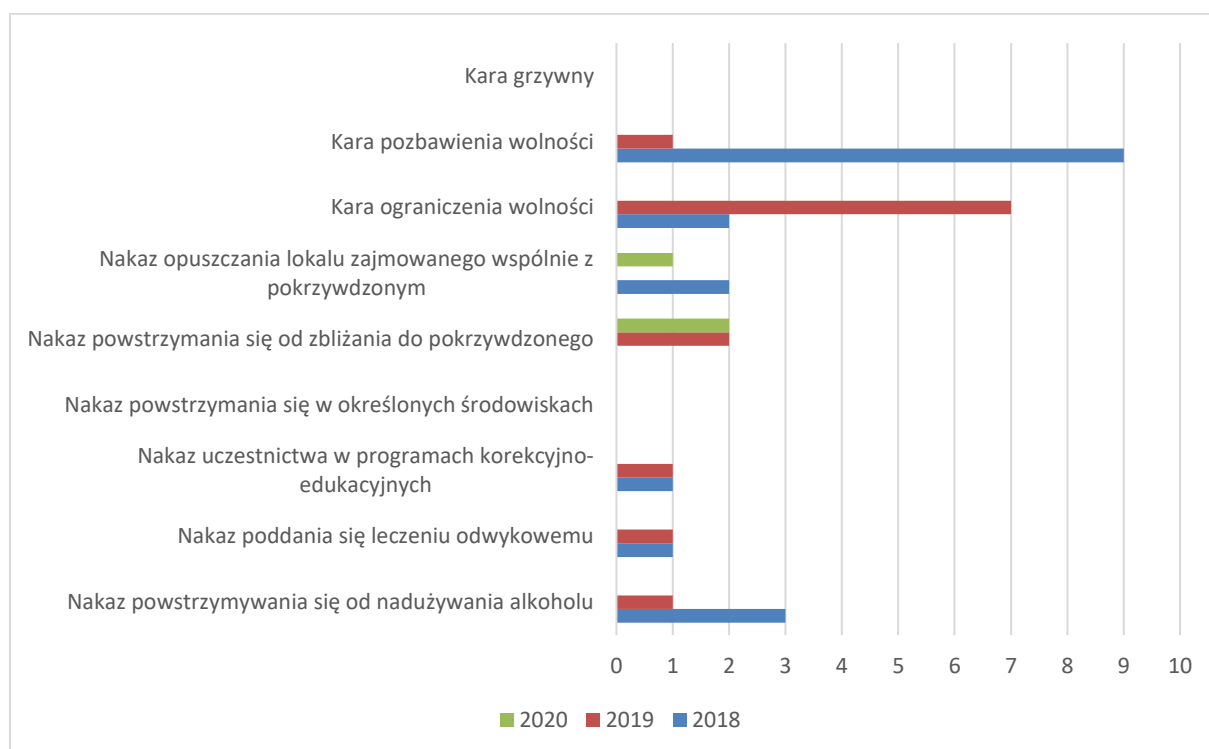
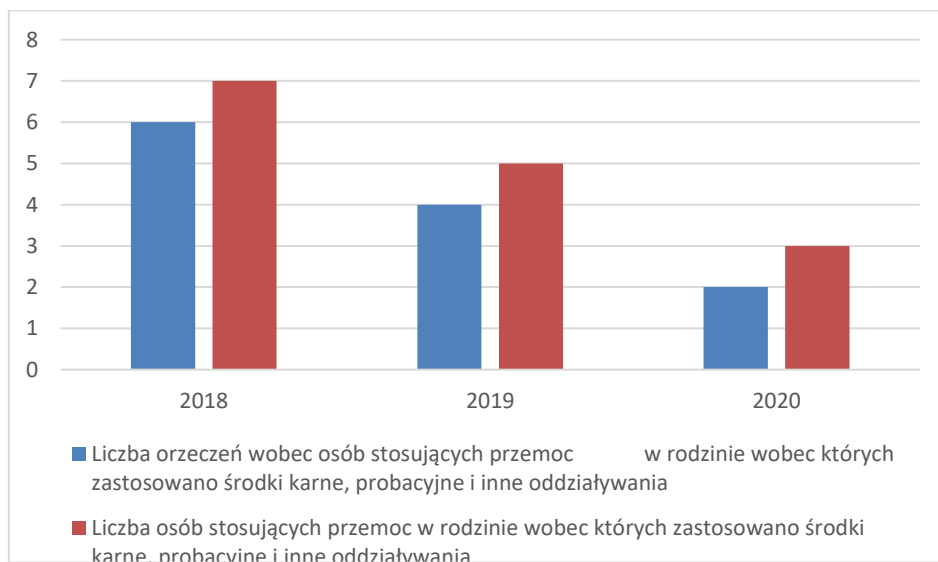

Tabela nr 8. Środki karne, probacyjne i inne oddziaływania zastosowane przez Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie wobec sprawców przemocy.

Liczba orzeczeń/liczba osób	ROK		
	2018	2019	2020
Liczba orzeczeń wobec osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których zastosowano środki karne, probacyjne i inne oddziaływania	6	4	2
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie, wobec których zastosowano środki karne, probacyjne i inne oddziaływania	7	5	3

VIII. Odbiorcy programu

Program jest skierowany do następujących grup:

- 1) ogółu mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego, w tym osób zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 2) osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- 3) osób stosujących przemoc w rodzinie;
- 4) świadków przemocy w rodzinie;
- 5) służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

IX. Cele programu

Cel główny:

1. Zwiększenie skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych wśród mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego.

Działania	Realizatorzy zadania	Termin	Wskaźniki
1. Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie poprzez prowadzenie lokalnych kampanii społecznych. 2. Upowszechnianie informacji o placówkach pomocowych i programach profilaktycznych realizowanych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 3. Diagnoza zjawiska przemocy w Rodzinie.	1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie. 2. Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Wąbrzeskim. 3. Zespoły Interdyscyplinarne Powiecie Wąbrzeskim. 4. Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie. 5. Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie. 6. Prokuratura Rejonowa w Wąbrzeźnie. 7. Zespół Sądowej Służby Kuratorskiej. 8. Placówki oświatowe. 9. Przedstawiciele służby zdrowia. 10. NGO	2022-2026	1. Liczba kampanii społecznych. 1. Liczba instytucji którym przekazano informacje o placówkach pomocowych i programach profilaktycznych. 1. Liczba opracowanych diagnoz zjawiska przemocy.

2. Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Zadania	Realizatorzy zadania	Termin	Wskaźniki
<p>1. Prowadzenie Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Wąbrzeźnie.</p> <p>2. Zabezpieczenie dzieci w pieczy zastępczej w przypadku zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Udzielanie pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p> <p>4. Prowadzenie punktów Konsultacyjno-Informacyjnych na terenie gmin.</p>	<p>1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie.</p> <p>2. Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Wąbrzeskim</p>	<p>2022-2026</p>	<p>1. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z usług OIK</p> <p>2. Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego.</p> <p>3. Liczba porad psychologicznych udzielonych w ramach OIK</p> <p>1. Liczba dzieci, które zostały odebrane z rodziny w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, w trybie art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p> <p>1. Liczba udzielonych porad psychologicznych, pedagogicznych, prawnych, socjalnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.</p> <p>1. Liczba prowadzonych punktów Konsultacyjno-Informacyjnych.</p>

3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec sprawców przemocy w rodzinie.

Zadania	Realizatorzy zadania	Termin	Główne efekty, rezultaty
<p>1. Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teleadresowe instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują działania adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.</p> <p>2. Realizowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Realizowanie programów psychologiczno-terapeutycznych.</p>	<p>1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie.</p> <p>2. Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Wąbrzeskim.</p> <p>3. Zespoły Interdyscyplinarne w Powiecie Wąbrzeskim.</p> <p>4. Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie.</p> <p>5. Placówki oświatowe.</p> <p>6. Przedstawiciele służby zdrowia.</p> <p>7. NGO</p>	2022-2026	<p>1. Liczba przekazanych informatorów.</p> <p>1. Liczba zrealizowanych programów korekcyjno-edukacyjnych.</p> <p>2. Liczba sprawców przemocy w rodzinie, którzy ukończyli program korekcyjno-edukacyjny.</p> <p>1. Liczba zrealizowanych programów psychologiczno-terapeutycznych.</p> <p>2. Liczba sprawców przemocy w rodzinie, którzy ukończyli program psychologiczno-terapeutyczny.</p>

4. Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.

Zadania	Realizatorzy zadania	Termin	Główne efekty, rezultaty
1. Szkolenia przedstawicieli służb działających w zakresie przeciwdziałania	1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie.	2022-2026	1. Liczba osób, która ukończyła szkolenia, kursy inne formy doskonalenia.

przemocy w rodzinie.	2. Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Wąbrzeskim. 3. Zespoły Interdyscyplinarne w Powiecie Wąbrzeskim. 4. Komenda Powiatowa Policji w Wąbrzeźnie. 5. Sąd Rejonowy w Wąbrzeźnie. 6. Prokuratura Rejonowa w Wąbrzeźnie. 7. Zespół Sądowej Służby Kuratorskiej. 8. Placówki oświatowe. 9. Przedstawiciele służby zdrowia. 10. NGO		2. Liczba zrealizowanych szkoleń, kursów innych form doskonalenia.
----------------------	--	--	--

X. Realizatorzy programu

Koordynatorem Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2026 jest Powiat Wąbrzeski w imieniu, którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie, Centrum podejmuje współpracę z innymi podmiotami realizującymi zadania zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie takimi jak:

- 1) Wojewódzkim Koordynatorem Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- 2) Ośrodkami Pomocy Społecznej;
- 3) Zespołami Interdyscyplinarnymi;
- 4) Komendą Powiatową Policji;
- 5) Sądem Rejonowym w Wąbrzeźnie;
- 6) Prokuraturą Rejonową w Wąbrzeźnie;
- 7) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Wąbrzeźnie;
- 8) organizacjami pozarządowymi;
- 9) przedstawicielami ochrony służby zdrowia;
- 10) przedstawicielami placówek oświatowych.
- 11) lokalnymi mediami.

XI. Finansowanie programu

Źródłem finansowania Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2026 są środki finansowe pochodzące z budżetu Powiatu Wąbrzeskiego, a także:

- 1) środki budżetu państwa;
- 2) środki budżetu województwa;
- 3) środki własne samorządów gminnych;
- 4) środki z funduszy Unii Europejskiej;
- 5) inne środki.

XII. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring programu będzie polegała na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań w ramach programu od podmiotów zaangażowanych w realizację przez koordynatora programu wg przygotowanego wzoru stanowiącego załącznik do programu.

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie będzie przedkładał sprawozdanie z realizacji programu Radzie Powiatu w Wąbrzeźnie wraz ze sprawozdaniem z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wąbrzeźnie.

Program będzie podlegał ewaluacji w oparciu o dane zebrane podczas monitoringu.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczności podejmowanych zadań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników oraz odpowiedzią na poniższe pytania:

1. Czy program stwarza możliwości postępu w zakresie rozwoju przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy?
2. Czy zagwarantowano wystarczające środki finansowe na realizację zadań zgodnie z programem?
3. Czy współpraca z realizatorami programu stwarza właściwe warunki do współdziałania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy?
4. Jakie zadania były realizowane, a jakie należałoby zmienić i dlaczego?
5. W jakim stopniu warunki bazowe, wyposażenie, realizacja zadań gwarantują realizację założonych celów programu?

**Monitoring Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim
na lata 2022-2026**

Podstawa prawna: Uchwała Nr ..... Rady Powiatu w Wąbrzeźnie z dnia .... 2022 r. w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Wąbrzeskim na lata 2022-2026

Cel główny: Zwiększenie skuteczności lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar w rodzinie.

Odbiorcy programu: Ogół mieszkańców Powiatu Wąbrzeskiego, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie, osoby dotknięte przemocą w rodzinie, osoby stosujące przemoc w rodzinie, świadkowie przemocy w rodzinie, służby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Cel szczegółowy	Zadania	Realizator zadania	Główne efekty, rezultaty	Poniesione środki finansowe oraz źródła finansowania	Przyczyny odchyień	Propozycje działań naprawczych